

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 338

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

datum: 8 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

TechLane-site Zwijnaarde - Lichthinder

In het zuiden van Gent, in de deelgemeente Zwijnaarde, bevinden zich het Technologiepark (campus Ardoyen) en het Eiland Zwijnaarde, die samen deel uitmaken van de grotere TechLane. Op die site staan ook serres. Die hebben zijafscherming, maar geen bovenafscherming. Dit zorgt voor zware lichtpollutie die tot kilometers ver waar te nemen is. Het gaat over bedrijven van klasse 1 waarbij het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid de toezichthoudende overheid is.

1. Hoeveel klachten en/of meldingen heeft de minister of haar diensten ontvangen met betrekking tot lichthinder rond de TechLane-site?
2. Kan de minister aangeven over welke bedrijven het concreet gaat waar er klachten over zijn over lichthinder?
3. Kan de minister aangeven hoeveel controles er uitgevoerd zijn sinds 2020 vanuit de handhavingsinspectie van het Departement Omgeving op de site? Graag opgesplitst per bedrijf. Graag ook specifieke data voor controles die te maken hadden met lichtpollutie van bronnen op de site.
4. Kan de minister aangeven wat de vaststellingen waren vanuit de handhavingsinspectie van het Departement Omgeving voor de bedrijven op de site? Graag opgesplitst per bedrijf en data vanaf 2020 tot heden. Graag ook specifieke data voor controles die te maken hadden met lichtpollutie van bronnen op de site.
5. Zijn er inbreuken vastgesteld in de geest van VLAREM II? Zo ja welke? Graag opgesplitst per bedrijf en data vanaf 2020 tot heden. Graag ook specifieke data voor controles die te maken hadden met lichtpollutie van bronnen op de site.
6. Voldoen de (dak)serres op het Technologiepark in Zwijnaarde aan de VLAREM II-regelgeving?
7. Welke maatregelen worden er ondernomen opdat de betrokkenen zich in regel zouden stellen en tegen welke termijn? Graag een oplistijng van de maatregelen per bedrijf.
8. Ongeacht VLAREM II, kan de minister aangeven of de lichtpollutie vanuit bedrijven op de site Tech-Lane kan beschouwd worden als hinderlijk?
9. Zullen er bijkomende beleidsacties vanuit Vlaanderen worden ondernomen om de impact van lichthinder te beperken? Welke?

ANTWOORD

op vraag nr. 338 van 8 februari 2024

van **MIEKE SCHAUVLIEGE**

1. De afdeling Handhaving kreeg de klachten niet zelf binnen, maar werd door de stad Gent op de hoogte gebracht dat er klachten waren i.v.m. lichthinder. Eind 2023 kreeg de afdeling Handhaving 1 klacht rechtstreeks binnen.
2. Op de site Ardoyen bevinden zich 4 bedrijven met serres:
 - BASF met 3 serres van 2009
 - VIB (UGent) met 2 serres: 1 van 2005 en 1 van 2012
 - Alpeha met 1 serre van 2013
 - Lo2us met 1 serre van 2019
3. Controles i.h.k.v. lichthinder sinds 2020:
 - BASF: 9 controles
 - VIB (UGent): 8 controles
 - Alpeha: 8 controles
 - Lo2us: 6 controles
4. Alle serres zijn voorzien van wandschermen naar de omgeving om lichthinder te voorkomen. Bij de recentste serres van Alpeha en Lo2us zijn er naast de wandschermen ook schemerschermen voorzien naar boven toe. Bij de andere serres (BASF en VIB) zijn deze schemerschermen niet realiseerbaar, enerzijds door de constructie van de serres (wandscherm kan er zomaar niet tussen geplaatst worden) of anderzijds door de iets oudere technologie van de lampen (type lampen die veel warmte afgeven en dus hun warmte moeten kunnen afgeven naar boven toe). Om de hinder naar de buurtbewoners te verminderen, heeft de afdeling Handhaving voorgesteld om het lichtregime aan te passen door de lampen iets vroeger in de nacht te laten branden (5 uur i.p.v. 6 uur) en dan ook 's avonds vroeger te doven (21 uur i.p.v. 22 uur). Dit blijkt niet mogelijk omdat de werknemers die in de serres werken onmogelijk zo vroeg op de site geraken met het openbaar vervoer.

De 2 betreffende bedrijven zelf zijn een test gestart in 1 van de compartimenten van hun serres waar ze met een ander type lamp de belichting uitvoeren. I.p.v. de natriumlampen werden daar nu LED-lampen geplaatst. LED-lichten in serres worden reeds toegepast in commerciële serres maar voor onderzoeksdoeleinden is dit veel complexer. LED-lampen zijn beperkt in lightspectrum en dat vormt momenteel het probleem. Voor commerciële teelten heeft men vaak genoeg aan een bepaald segment van het lightspectrum dat wel al via LED kan worden gerealiseerd. Voor onderzoek heb je het volledig spectrum nodig.

Er kan dus niet zomaar overgeschakeld worden naar een ander systeem als er geen zekerheid bestaat dat dit enerzijds het onderzoek niet belemmert en anderzijds geen beterschap zou geven naar lichtverspreiding toe.

Verder dient er ook gezegd te worden dat de serres een vergunning hebben gekregen voor het exploiteren van een serre met de technologie die er was op dat moment. Wandschermen waren toen de enige mogelijk oplossing om hinder naar de buurt te beperken. Het bedrijf kan dan ook niet verplicht worden om de technologie aan te

passen aan de nieuwe technologie. Binnen de wetgeving is het niet mogelijk om zoiets af te dwingen.

5. Er zijn geen inbreuken vastgesteld.
6. I.v.m. de problematiek van het licht bij de serres op de site van Ardoyen dient de afdeling Handhaving dit te toetsen aan Vlarem II (in het RUP Ardoyen staat hierover niets opgenomen). Vlarem II stelt:
DEFINITIES LICHTHINDER (Hoofdstukken 4.6. en 6.3.)
 - "lichthinder": hinder tengevolge van kunstlicht;
 - "klemtoonverlichting": verlichting, bedoeld om de aandacht te trekken of om het verlichte onderwerp te accentueren;
 - "lichtreclame": door middel van lichtgevende boodschappen de aandacht vestigen op een produkt, een merknaam of de naam van een inrichting.

Hoofdstuk 4.6. BEHEERSING VAN HINDER DOOR LICHT

- Artikel 4.6.0.1. Onverminderd andere reglementaire bepalingen treft de exploitant de nodige maatregelen om lichthinder te voorkomen.
 - Artikel 4.6.0.2. Het gebruik en de intensiteit van lichtbronnen in open lucht zijn beperkt tot de noodwendigheden inzake uitbating en veiligheid. De verlichting is dermate geconcipeerd dat niet-functionele lichtoverdracht naar de omgeving maximaal wordt beperkt.
 - Artikel 4.6.0.3. Klemtoonverlichting mag uitsluitend gericht zijn op de inrichting of onderdelen ervan.
 - Artikel 4.6.0.4. Lichtreclame mag de normale intensiteit van de openbare verlichting niet overtreffen.
 - Artikel 4.6.0.5.: Artikel 4.6.0.2, 4.6.0.3 en 4.6.0.4 zijn niet van toepassing bij muziekactiviteiten in openlucht als een toelating is verkregen van het college van burgemeester en schepenen voor die muziekactiviteit als vermeld in artikel 6.7.3, §3. Die uitzondering geldt alleen voor lichtbronnen die worden gebruikt voor het optreden en, als dat nodig is, voor de testperiodes om de lichtbronnen voorafgaand aan de muziekactiviteit af te stellen. De lichtbronnen worden zo afgesteld dat ze maximaal de doelzone voor het podium verlichten en naburige percelen en panden niet aanstralen. Het is verboden het luchtruim te verlichten met *skytracers*, zoeklichten of vergelijkbare armaturen... .
7. Aangezien Vlarem II onvoldoende handvaten geeft, leek het de afdeling Handhaving opportuun om bij een hernieuwing van de milieuvergunningen hier wel de nodige aandacht aan te besteden. Helaas is er bij de hernieuwing van de omgevingsvergunning van BASF niets opgenomen in de bijzondere voorwaarde i.v.m. licht. Er werd door omwonenden ook geen beroep aangetekend. De vergunning van UGent (VIB) vervalt in 2033.
 8. Wat de lichthinder betreft kan gesteld worden dat de bedrijven zich houden aan de wetgeving ter zake, rekening houdend met de technologie die er voorhanden was op het moment van het verkrijgen van de desbetreffende vergunningen.
 9. Ik verwijs vooreerst naar mijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 982 van 7 mei 2021 waarin uitvoerig werd ingegaan op de thematiek van lichthinder en het beleid ter zake. Een deel van dit beleid krijgt momenteel uitwerking als onderdeel van het [Vlaams Actieplan Wilde Bestuivers \(2022-2030\)](#). Hierin is voorzien in een actie die de opmaak van een plan van aanpak voor de mitigatie van lichtpollutie beoogt. Deze actie is volop in uitvoering.

Het Departement Omgeving maakt momenteel een beleidsactieplan lichtverontreiniging op en heeft de uitwerking van een meetmethode en ondersteunende instrumenten opgenomen in haar onderzoeksagenda 2024.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) lanceerde de [Ecologische duisternisbehoeftekaart](#) en ook verschillende andere actoren werken actief mee aan het beperken van de impact van lichthinder in Vlaanderen.